

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal
Törvényességi Felügyeleti Főosztály
3525 Miskolc, Városház tér 1.

Tisztelt Cím!

A Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezet (TASZ) **indítványozza**, hogy Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132.§ (3) b) pontjában biztosított jogkörénél fogva a T. Kormányhivatal vizsgálja meg **Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2014.(VII.10.) számú**, a más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítés helyi intézkedéseiről szóló **rendeletének** (a továbbiakban: Rendelet) jogszerűségét.

Kérjük, hogy a T. Kormányhivatal állapítsa meg, hogy a Rendelet alább megjelölt rendelkezései sértik Magyarország Alaptörvényét és számos törvényi rendelkezést, és bocsásson ki törvényességi felhívást a rendelet képviselő-testületi hatályon kívül helyezése iránt (Mötv. 132. § (1) a)). Amennyiben a képviselő-testület annak nem tesz eleget, kérjük, hogy a T. Kormányhivatal a rendeletet támadja meg a Kúria előtt (Mötv. 136. § (2)).

Másrészt **indítványozzuk**, hogy a T. Kormányhivatal javasolja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánytól annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját (Mötv. 132. § (1) c), 136. § (1)).

Indokolás:

A Rendelet támadott rendelkezései a következők:

1.§

A rendelet célja, hogy más önkormányzat által nyújtott támogatásban részesülő személyek ne részesüljenek elő előnyben Sátoraljaújhely közigazgatási területén az évek óta életvitelszerűen élő személyekkel szemben abban az esetben, ha nevezettek városunkban kívánnak letelepedni, illetve telepedtek le.

2.§

A rendelet hatálya kiterjed azokra a személyekre, és velük együtt lakó közeli hozzátartozókra, akik más önkormányzat támogatásával pénzbeli térítésével vásárolnak Sátoraljaújhely város közigazgatási területén lakhatás céljára szolgáló ingatlant.

3.§

(1) Sátoraljaújhely Város Önkormányzata és intézményei a rendelet hatálya alá tartozó személyek részére nem biztosít önkormányzati támogatást, önkormányzati segílyt és adósságkezelési szolgáltatást.

(2) A 2.§-ban meghatározott személyek a közfoglalkoztatásban nem részesíthetők előnyben.

(3) A rendelet hatálya alá tartozó személyek nem vásárolhatnak önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant, nem szerezhetik meg önkormányzati lakás bérleti jogát.,

Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XII. cikk

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

XXVII. cikk

(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

a) rendeletet alkot; (...)

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

Az érintett törvényi rendelkezések:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

(....)

8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

9. lakás- és helyiséggazdálkodás;

10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szoctv.)

7. § (1) A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak önkormányzati segílyt, étkezést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.

45. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározottak szerint önkormányzati segílyt nyújt. Önkormányzati segíly pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható.

55/C. § (4) Az önkormányzat rendeletében szabályozza az adósságkezelési szolgáltatás részletes szabályait, így különösen a helyben elismerhető lakásnagyságot és minőséget, az 55/B. § (3) bekezdésében meghatározottak közül az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósságtípusok körét és összegük felső határát, az adósságcsökkentési támogatás folyósításának módját, az adósságkezelési szolgáltatásra vonatkozó jövedelmi és vagyoni jogosultsági feltételeket, a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének megállapítási módját, az eljárási szabályokat, az adósságkezelési tanácsadást végző intézmény által ellátandó feladatokat, az adósságkezelési tanácsadáson való részvétel módját.

132. § (4) Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza g) az önkormányzati segíly megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. tv. (Közfoglalkoztatásról szóló tv.)

1. § (4) Közfoglalkoztatottként az a természetes személy foglalkoztatható, aki

a) a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki 16. életévét nem töltötte be, valamint

b) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szerinti álláskereső, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesül.

(4a) Az álláskeresőt három hónap időtartamra ki kell zárni a közfoglalkoztatásból, ha

a) a tanköteles gyermekének mulasztása miatt

aa)

ab) e szabálysértés elkövetéséért három hónapon belül jogerősen elmarasztalták, vagy

b) önkormányzati rendeletben előírt, a lakókörnyezet (kert, udvar, jogszabályban meghatározott, az

ingatlanhoz kapcsolódó közterület) rendezettségének biztosítására vonatkozó kötelezettségét nem teljesíti.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Lakástv.)

3. § (1) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat - e törvény keretei között alkotott - rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit. Az önkormányzati rendelet a nem szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén szabályozhatja a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő óvadék kikötésének lehetőségét és feltételeit.

54. § (1) Az önkormányzati rendeletben kell meghatározni az e törvény alapján elővásárlási joggal érintett lakások eladása esetén

a) a lakás vételárának mértékét;

b) a szerződés megkötésekor fizetendő vételárrésztlet mértékét;

c) a részletfizetés időtartamát és a szerződéses kamat mértékét, illetőleg a kamatmentesség lehetőségét és feltételeit;

d) a vételárengedmény, illetőleg a vételárhátralék megfizetésére adott engedmény feltételeit és mértékét;

e) elővásárlás esetén az ajánlat tartalmát és az ajánlati kötöttség idejét.

(2) Az (1) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti feltételek meghatározása során a bérlő vagyoni és jövedelmi helyzetét figyelembe kell venni.

(3) Az önkormányzat rendeletében határozza meg az e törvény alapján elővásárlási joggal nem érintett lakások eladásának feltételeit.

.....

Álláspontunk szerint az önkormányzati rendelet támadott rendelkezései részben a fenti törvényi rendelkezésekbe ütköznek, részben közvetlenül az Alaptörvényt, nevezetesen az abban garantált hátrányos megkülönböztetés tilalmát sértik a tartózkodási hely szabad megválasztásához való joggal, a szociális biztonsághoz való joggal, a munkához való joggal valamint a tulajdonhoz való joggal összefüggésben.

Közvetlenül az Alaptörvényt sértő rendelkezések: a Rendelet célja és személyi hatálya

A Rendelet célját (1. §) és személyi hatályát (2. §) szabályozó rendelkezések csakis együttesen értelmezhetőek, tekintettel arra, hogy a 2. § az 1. § -ban már megjelölt személyi kört (más önkormányzat által nyújtott támogatásban részesülő személyek) pontosítja.

E két személyi kör azonos, a Rendelet ugyanis a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése által idén májusban elfogadott 13/2014. (V.12.) rendelet 4. §-ával az ugyanezen önkormányzatnak a lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII. 12.) rendeletének 23. § (3) bekezdését módosító szakaszára reagál (a miskolci lakásrendelet jogsértő mivoltával ehelyen nem foglalkozunk).

Ez kétség nélkül megállapítható a Rendeletre vonatkozó polgármesteri előterjesztésből (csatolva 1. sz. mellékletként, elérhető itt: http://www.satoraljaiuhely.hu/varos2/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=3932&Itemid=311), valamint annak a képviselő-testületi ülésnek a jegyzőkönyvéből, amelyen a helyi szintű jogalkotó testület tagjai a Rendelet-tervezetet megvitatták (csatolva 2. sz. mellékletként,

elérhető

itt:

http://www.satoraljaújhely.hu/varos2/files/letoltesek/onkormanyzat/jegyzokonyvek/2014/testuleti_jkv_20140710_nyilt.pdf).

Kétség nélkül megállapítható továbbá az előterjesztésből és a jegyzőkönyvből az is, hogy a jogalkotó célja valójában több, mint amit a Rendelet végső formájában kimond: a cél egy bizonyos személyi kör távoltartása a településtől, annak megakadályozása, hogy ez a személyi kör Sátoraljaújhelyen telepedjen le.

Idézzük a polgármesteri előterjesztésből:

„Tisztelt Képviselő-testület!

A rendelet-tervezet előterjesztésekor indokolni kell a megalkotás szükségességét, a javasolt szabályozás indokoltságát.

Jelen rendelet-tervezet megalkotásának szükségessége, hogy Miskolc Város Önkormányzat Képviselő-testülete módosította a lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII.2.) önkormányzati rendeltét ez év májusában. A rendelet módosítás kapcsán az alacsony komfortfokozatú lakások esetében pénzbeli térítést állapítanak meg, amennyiben a bérlő a város közigazgatási határán kívül vásárol lakóingatlant és arra 5 éves időtartamra elidegenítési, és terhelési tilalom kerül bejegyzésre az önkormányzat által. A térítési díj mértéke övezettől, komfortfokozattól és szobaszámtól függően 1.5 millió 2 millió forintig terjed.

Ezen rendelkezés alapján Miskolc Város Önkormányzat Képviselő-testülete azt kívánja elérni, hogy Miskolcon a beilleszkedni nem tudó családok, személyek ajánlják fel önkormányzati lakásaikat térítés ellenében az önkormányzatnak és költözzenek el a város közigazgatási területéről. A cél egyértelmű, hiszen csak azoknak biztosít támogatást, akik szociális bérlakásban laknak és elköltöznek Miskolcra. Magyar a nem kívánatos személyeket kívánják a városból eltávolítani, azonban ez csak úgy történhet, ha más településen vásárolnak ezek a személyek lakást.

Úgy gondolom, hogy amennyiben az önkormányzat és intézményei nem biztosítanak ezen személyek részére önkormányzati támogatást, segítyt és nem részesülhetnek a közfoglalkoztatásnál előnyben, nem juthatnak önkormányzati ingatlanokhoz, úgy elkerülik városunkat.”

Idézzük továbbá a 2014. május 29-i képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvéből is (csatolva 3. sz. mellékletként, elérhető itt: http://www.satoraljaújhely.hu/varos2/index.php?option=com_k2&view=item&id=4259:jegyzokonyvek-2014&Itemid=309): *„Szamosvölgyi Péter polgármester: (...) Szeretnék, ha ezt a rendeletet soha nem kellene használni, ezért lépnek a sajtó nyilvánossága elé, mert azt akarták, hogy jusson el azokhoz, akiket érinthet a költözködési támogatás más településen, hogy ide nem érdemes jönni. Fontosabb volt az elmúlt másfél hétben a média nyilvánossága, mint az, hogy a rendeletet meg tudjuk-e alkotni vagy sem. (...) Szerinte nincs ok pánikra, szerinte ezen rendeletnek elriasztó hatása lesz, de a legjobb szó a megelőzés, a prevenció.”*

A Rendelet valós célját továbbá csakis a 3. §-al együtt lehet értelmezni, hiszen utóbbiból szintén kiderül, hogy a cél valójában nem az “évek óta életvitelszerűen Sátoraljaújhelyen élő személyek” pozitív diszkriminációja (ld. a jegyzőkönyv 10. oldalának utolsó bekezdésében a polgármester napirend-felvezetőjét: *“rendeletet alkotunk annak érdekében, hogy a jelenleg Sátoraljaújhelyen élők pozitívan legyenek diszkriminálva”*), illetve azon személyek pozitív diszkriminációban való részesítésének megakadályozása (“ne részesülhessenek előnyben”), akik a Rendelet hatálya alá tartoznak. A cél valójában a távoltartás, a letelepedés megakadályozása, aminek eszköze az adott személyi kör kizárása bizonyos szociális juttatásokból, szolgáltatásokból, a közmunkából és az önkormányzati lakásszerzésből, vagyis az ő hátrányos megkülönböztetésük.

Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, biztosítja a **letelepedés szabadságát** (vagyis a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogot). Az Alaptörvény XIX. cikké pedig a **szociális biztonsághoz való jog** minimumát garantálja, amikor kimondja, hogy „Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” Az Alaptörvény XIII. Cikke a **tulajdonhoz való jogot**, a XII. Cikke pedig a **munkához való jogot** mondja ki.

A Rendelet mögöttes célja tehát, hogy egy adott személyi kör (ld. lejjebb) ne telepedjen le a településen, vagyis egy adott személyi kör letelepedési szabadságának korlátozása, minden más potenciális letelepedővel szemben. Illetve, amennyiben a letelepedés mégis megtörténne, akkor ennek a személyi körnek a kizárása bizonyos szociális juttatásokból, szolgáltatásokból, a közmunkából és az önkormányzati lakásszerzésből minden más sátoraljaújhelyi lakossal szemben. Ebből következően a Rendelet célja az Alaptörvény XV. Cikkében garantált **hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik**, azt sérti az előző bekezdésben nevesített alapjogok gyakorlásával összefüggésben.

A Rendelet **közvetlenül** azon az alapon tesz különbséget személyek csoportjai között, hogy részesülnek-e más önkormányzat által nyújtott támogatásban, vagy sem, tehát közvetlenül „egyéb helyzet” alapján diszkriminál.

Közvetetten azonban a Rendelettel az önkormányzat kifejezetten szegénységben élő, cigány származású magyar állampolgárokat akar távoltartani a településtől, tehát közvetetten **etnikai és vagyoni helyzet alapján történő hátrányos megkülönböztetés a célja**. Ezt az alábbiak bizonyítják:

A polgármesteri előterjesztés-ben foglalt tervezet értelmében a Rendelet 1. §-a még így szól:

„A rendelet célja, hogy a más településeken beilleszkedni nem tudó személyek ne részesülhessenek előnyben Sátoraljaújhely közigazgatási területén az évek óta életvitelszerűen élő személyekkel szemben abban az esetben, ha nevezettek városunkban más önkormányzat által nyújtott támogatás révén kívánnak letelepedni, illetve telepedtek le.”

A Rendeletet megszavazó július 10-i képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve szerint a polgármester a napirendet az alábbi szavakkal vezette fel: *“(…) Olyan lehetőséget akarnak adni a Sátoraljaújhely város itt élő és dolgozni akaró polgárainak, amely lehetőséget olyanok, akik más településről érkeznek, csak azért esetleg, mert ott valamilyen szempontból kitélt a becsület, vagy csak azért, mert azon település úgy gondolja, hogy rájuk nincsen szükség, vagy esetleg deviáns a viselkedésük, a Sátoraljaújhelybe való költözésen ne is gondolkozzanak. Véleménye, hogy a szegénység és a kisebbségi problémák kisebbségi körét nem az önkormányzatok közötti pingpongozással lehet megoldani, hanem olyan komplex koncepcióval, amely az egész országot érinti, vagy érintheti, vagy amely egész Európát érintheti. Látjuk, hogy a Franciaországba költözött romániai cigányokat hogyan fogadják és próbálják meg elérni, hogy elmenjenek onnan. Ne gondolja senki, hogy valamiféle szemlesütős, álságos dologról van szó. Nyugat Európában ugyanolyan probléma ez, mint Közép-Európában, Magyarországon. Ennyi kitekintés elég is az európai geopolitikai kérdéskörből, itt most Sátoraljaújhelyben kell gondolkoznunk, mert a város Képviselő-testületként, polgármestereként. Úgy kell körülbástyázni magunkat, hogy sem 1 km-ről, vagy 30 km-ről, vagy 80 km-ről, egy olyan ember se jöjjön, akire nincsen szüksége ennek a településnek. Akikkel probléma volt, azokat ne exportálják, vagy exportálják máshova, az ő dolguk, de ne Sátoraljaújhelyre. Ez a feladatuk, a céljuk és kötelességük. Azokat, akik ilyen formában, az adott lakhelyen lévő önkormányzatnál, költözködési támogatásban részesülnek, és netalán erre a vidékre kacsintgatnának, azok a sátoraljaújhelyieknek járó kedvezményekből ne részesülhessenek, pontosan öt éven keresztül, tehát addig, ameddig általában támogatásokat szoktak kötni ilyen időszakhoz, ahogy a közelmúltban olvashattak is erről.*

Az rendeletnek a célja ez, amit elmondott, pedig a magyarázata. Kéri képviselő társait, hogy fontolják meg, és az itt élő emberek érdekében mindnyájan szavazzanak igennel.” (jegyzőkönyv 10-11. oldal)

Illetve kicsit később az ülésen ezeket mondta a polgármester: „(...)Pasztorniczky István képviselő úr biztos kapott információkat a miskolci jobbik szervezetétől, tehát sejtenie, tudnia kell, hogy milyen körülmények sarkallták ezen rendelet életbelépését. Le tudja egyszerűsíteni egzakt módon, hogy kik azok, akikre a rendeletet alkalmazni kell majd. Azok, akik 2 millió forintot kapnak, azok, azok, akikről beszélnek, és akikkel kapcsolatban a rendeletet meghozzák. Még tömörebben, arról van szó, hogy vannak, akik 2 millió forint előnnyel rendelkeznek azokkal szemben, akik azon a településen laknak, ahova költözni akarnak. 2 millió forinttal fog rendelkezni csupán azért, mert olyan körülményeket alakított ki maga körül, ami az ott élők számára már elviselhetetlen, ezt igazságtalannak tartja.(...)” (jegyzőkönyv 12. oldal alja)

„Senkit nem kívánnak előre, látatlanban megcímkézni, megbélyegezni, de nem hiszi, hogy a Jobbiknak a politikai marketingje olyan rettenetesen átfordult, mint a toronyóra ingája, és aztán kiakadt. Képviselő úr nem látta azokat a fényképeket az interneten, vagy az újságokban, hogy milyen szociális bérlakásban lakókról volt szó? Nem látta, hogy milyen körülmények voltak azon bérlakások környezetében? Vagy, ha látta, akkor úgy gondolja, hogy ez lehet a módi Sátoraljaújhelyben? Ez képviselő úr, vagy a Jobbik véleménye? Tegyük tisztába! Ha ez az új politikai irányvonala a pártnak, akkor tényleg nagyot fordult, amivel nincsen baja.” (jegyzőkönyv 14. oldal közepe)

Álláspontunk szerint a fenti idézetekből, valamint a július 10-i, és az azt megelőző, május 29-i képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveiből világosan kiderül, hogy a képviselő-testület a miskolci szegény (szociális bérlakásokban lakó) cigányoktól fél, azokat akarja a várostól távortartani, őket beilleszkedni nem tudó személyeknek bélyegezve. Amennyiben a T. Kormányhivatal számára ez nem volna elegendő bizonyíték az etnikai és vagyoni helyzeten alapuló hátrányos megkülönböztetésre, úgy figyelmébe ajánljuk a miskolci lakásrendelet módosítás kapcsán írt ombudsmani beadványunkat, amelyben többek között részletesen alátámasztjuk azt, hogy maga a miskolci rendeletmódosítás is közvetetten etnikai alapon diszkriminál. A beadvány elérhető itt: <http://tasz.hu/files/tasz/imce/ombuds-miskolc-lakasrendelet-kieg.pdf>)

A T. Kormányhivatal számára ugyanakkor nyilván nem kell részletesen elmagyarázzuk, hogy a rendelet megalkotása hamis és alaptalan feltételezésen alapul. Azon túl, hogy súlyosan megbélyegző és a cigány származású magyar állampolgárok emberi méltóságát sértő magatartás a polgármester és a képviselő-testület részéről beilleszkedésre nem képes személyeknek történő címkézésük, teljességgel alaptalan a feltételezés, hogy a miskolci lakásrendelet módosítása a jog szerint vagy a gyakorlatban a jogellenes vagy közösségellenes magatartást tanúsítókra vonatkozna - (a polgármester szavaival élve: „deviáns a viselkedésük” (július 10-i jzkv. 10. oldal alja), „akikkel probléma volt” (ugyanezen jzkv. 11. old. 1. bek.), vagy akik „olyan körülményeket alakítottak ki maga körül, ami az ott élők számára már elviselhetetlen” (ugyanezen jzkv. 12. old. utolsó bek.), illetve egy másik képviselő szavaival élve: aki „nem fizet, nem tartja rendben a környezetét, a lakását, vagy rongálja a lakását” illetve „nem életvitelszerűen használják azokat a lakásokat, vagy ingatlanokat, ahol éppen laknak” (ugyanezen jzkv. 13. oldal. 3. bek.) - függetlenül attól, hogy a miskolci önkormányzat kommunikációjában gyakran hasonló előítéletek fogalmazódnak meg. A Kormányhivatal is ugyanúgy tisztában kell legyen vele, mint mi, hogy a miskolci lakásrendelet módosítása a közös megegyezéssel történő lakásbérleti szerződés megszüntetés eseteire vonatkozik, amire a jelenlegi gyakorlatban (ld. Számozott utcák) sem akkor kerül sor, amikor valakinek lakbértartozása van vagy egyéb módon megszegi a lakásbérleti szerződést (hiszen ilyen esetben az önkormányzat felmondja a szerződést és jellemzően bírósági eljárásra, majd kilakoltatásra kerül sor).

Bár a fenti tartalmi alkotmányos visszássághoz képest irreleváns, érdemes jelezni, hogy a képviselő-testület kodifikációs munkájának színvonala is kétségbeejtően alacsony, tekintve a nyelvtani és

fogalmazásbeli hibákat (ld. „ne részesüljenek elő előnyben Sátoraljaújhely közigazgatási területén az évek óta életvitelszerűen élő személyekkel szemben”, „akik más önkormányzat támogatásával pénzbeli térítésével vásárolnak”), a jogbiztonság elvét is sértő bizonytalanságokat („évek óta”).

Törvénybe ütköző rendelkezések: a 3. §

Bár álláspontunk szerint a fentebb kifejtett súlyos alkotmányossági aggályok a teljes rendelet (tulajdonképpen a 4. §-ban szabályozott értelmező rendelkezéseket kivéve, amelyek önmagukban nem állják meg helyüket) hatályon kívül helyezését teszik szükségessé, külön felhívjuk a T. Kormányhivatal figyelmét arra, hogy a 3. §-ban szabályozott, a Rendelet célját konkrét korlátozásokkal pontosító szabályai azon túl, hogy közvetetten súlyosan sértik az Alaptörvényben garantált egyes alapjogokat, közvetlenül törvényi rendelkezésekbe is ütköznek.

Az Alaptörvény (32. Cikk (3)) kimondja, hogy az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

A Mötv. a helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatává teszi többek között a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat, a lakásgazdálkodást és a hajléktalanná válás megelőzésének a biztosítását (13. § (1)).

A Szocvtv. kógens szabállyal írja elő a települési önkormányzatok számára önkormányzati segély nyújtását a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére (45. § (1)), illetve ezt a feladatot bizonyos esetekre hatáskörtől és illetékességtől függetlenül is kötelezővé teszi a települési önkormányzatok számára (7. § (1)). Az adósságkezelési szolgáltatás nyújtása (55. § - 55/C. §) nem kötelező, de amennyiben ilyen szolgáltatás nyújtását az önkormányzat vállalja, úgy annak szabályait helyi rendeletben köteles lefektetni. Mind az önkormányzati segélyre, mind az adósságkezelésre igaz, hogy e tárgykörökben az önkormányzat nem eredeti jogalkotói hatáskörben, hanem a Szocvtv.-ből származó felhatalmazás alapján jogosult rendeletet alkotni (ehhez képest a rendelet már preambulumban hibás, hiszen eredeti jogalkotói hatáskört emleget, amihez képest még a Mötv.-re való hivatkozás sem megfelelő, hiszen a helyi közügyek szabályaira és nem a jogalkotói hatáskörre utal), a rendeleti szabályozás azonban nem állhat ellentétben a törvényi szabályokkal, vagyis a Szocvtv. által lefektetett keretekkel. Ebből következik, hogy a helyi önkormányzat rendelete nem szabhat az önkormányzati segély illetve az adósságkezelés feltételül (Rendelet 3. § (1)) olyan korlátozó szabályt, amely önkényesen, a Szocvtv. által meghatározottakkal össze nem függő, azoktól teljesen idegen további feltételt tartalmaz.

Ami a 3. § (2) bekezdését, vagyis a közfoglalkoztatásra vonatkozó korlátozást érinti:

A megfogalmazás, miszerint „A 2. §-ban meghatározott személyek a közfoglalkoztatásban nem részesíthetők előnyben.” egyrészt a jogbiztonság elvét sértő módon pontatlan, bizonytalan megfogalmazás, hiszen a közfoglalkoztatási jogviszony létesítése nem minősül előnyben részesítésnek. Ugyanakkor az előterjesztésből nyilvánvalóvá válik, hogy a rendelkezés valódi tartalma szerint ki kívánja az önkormányzat zárni a közfoglalkoztatásból a rendelet személyi hatálya alá tartozókat (ld. az előterjesztés utolsó oldalát: „Tájékoztató előzetes hatásvizsgálat eredményéről” V. pont: „nem nő a munkanélküliek és segélyezettek száma”). Ez nyilvánvalóan ellentétes a Közfoglalkoztatásról szóló tv. 1. § (4)-vel, amely meghatározza azt, hogy ki foglalkoztatható közfoglalkoztatottként, továbbá a kizárás feltételeit. E szabályokat szűkítő, ezekkel össze nem függő feltételeket önkormányzati rendelet az Alaptörvény 32. Cikk (3) bek. alapján nem támaszthat.

Ami a 3. § (3) bekezdését, vagyis az önkormányzati ingatlanra vonatkozó tulajdonjog illetve bérleti jog szerzését illeti:

A Lakástörvény szerint szabályozni kell a helyi rendeletben az önkormányzati lakásoknak szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételeit (3. § (1)). A szociális helyzet alapján bérbeadott önkormányzati lakások esetében a helyi rendeletben meg kell állapítani a lakbértámogatás mértékét, jogosultsági feltételeit, eljárási szabályait (34. § (3)). A szociális helyzet alapján történő bérbeadás további, a szociális helyzettel össze nem függő feltételhez nem köthető, hiszen az ellentétes volna a törvényi rendelkezésekkel. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások elidegenítésére vonatkozó szabályokat, az önkormányzati rendeletalkotás szabályozási körét a Lakástv. szintén meghatározza (54. §), tehát ezekhez képest további, a törvényben meghatározottakkal össze nem függő feltétel önkormányzati rendeletben nem határozható meg.

Végül megjegyezzük, hogy a települési önkormányzat a Rendeletben szabályozottak közül egyedül az önkormányzati támogatások (3. § (1) és 4. § (2)) tekintetében rendelkezik eredeti jogalkotói hatáskörrel (amit egyébként nem a Möt. 10. § (2) bekezdése szabályoz), ezért a Rendelet preambuluma alapvetően téves hivatkozást tartalmaz.

Legvégül pedig jelezni kívánjuk, hogy álláspontunk szerint elfogadhatatlan és a képviselő-testület működése szempontjából kifejezetten visszas, hogy a polgármester és a képviselő-testület tagjainak jó része a jegyzői törvényességi észrevételre (csatolva 4. sz. mellékletként) fittyet hányva, a törvénytelenység teljes tudatában (ld. pl. 2. sz. melléklet: 12. old. 2. és 3. bek) fogadtak el egy helyi rendeletet.

Budapest, 2014. szeptember 12.

Tisztelettel:

Kapronczay Stefánia
ügyvezető igazgató
Társaság a Szabadságjogokért

Mellékletek:

1. sz.: a Rendelet-re vonatkozó polgármesteri előterjesztés
2. sz.: 2014. július 10-i képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének vonatkozó része
3. sz.: 2014. május 29-i képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének vonatkozó része
4. sz.: a jegyző törvényességi észrevétele